

Ludmila Sedláková

Paní Ludmila Sedláková (rozená Janáčková) se narodila 19. června 1931 v Jihlavě, tatínek byl stavební inženýr a maminka učitelka. Měla ještě dva starší sourozence, bratr byl o 10 let starší a setra o 6 let starší.

V roce 1937 začala chodit do školy TGM. Jenže v září 1939 vypukla 2. světová válka.

Gestapo zatklo 1. 9. 1939 tatínka jako rukojmí, stejně jako mnoho dalších lidí v Jihlavě a odvezli je do Znojma. Postavili je do řady a náhodně rozdělili, jedni se mohli vrátit domů a druzí putovali do koncentráku. Tatínek měl tentokrát štěstí a po šesti týdnech přijel domů, ale z vedoucího úředníka stavebního úřadu byl za války podřadný „ouřada“.

Škola T. G. Masaryka byla obsazena německými dětmi, proto musely české děti odejít do školy v ulici Komenského, kde z neznámého důvodu všichni žáci museli přeskočit pátý ročník, ze čtvrté třídy šli hned do první měšťanky v Křížové ulici.

Masarykova škola

Od ledna 1945 se už moc neučili. Přes Jihlavu totiž létala americká letadla do Německa a Rakouska bombardovat továrny. Nebylo místo, kde se učit, proto jako náhradní třídu používali kino, Sokolovnu nebo metodistickou modlitebnu a na jaře na vodárně sázeli stromky.

Po válce roku 1945 se třída rozešla a ti, kteří nechtěli na gymnázium, museli pokračovat a chodit na kurz, který nahrazoval 5. ročník. Na gymnáziu, i když patřili do kvinty, museli jít do kvarty, protože nahrazovali jeden chybějící ročník. Z maturitního ročníku 1950 nebyli někteří žáci připuštěni k maturitním zkouškám, týkalo se to i paní Ludmily, protože měla bratra odsouzeného na 5 let z vykonstruovaných politických důvodů. Sestra byla naštěstí osvobozená, ale otec byl ve vězení na doživotí. Otec paní Ludmily byl od roku 1945 poslancem Národního shromáždění za Lidovou stranu. Po roce 1948 všechny takové vyhodili a jeho 6. 1. 1949 zavřeli s ostatními spolupracovníky a odsoudili na doživotí.

Tatínek paní Sedlákové na audienci u prezidenta Beneše

Její bratr se brzy oženil, žádnou vysokou školu nestačil vystudovat, protože za války byly všechny vysoké školy zavřené. Sestra chodila do kvinty, když Gestapo gymnázium zavřelo. Ti starší si tak nemohli dokončit nějakou školu. Její sestra si mohla dodělat základní školní docházku a dál už také nemohla studovat. Její mamince se jí podařilo dostat na řádovou ošetrovatelskou školu do Brna,

tam chodila dva roky, studium dokončila a koncem roku 1945 začala pracovat jako ošetřovatelka v nemocnici v Jihlavě. Po válce ti, kteří nesměli dokončit školy, vystudovali za červenec, srpen a září sextu, septimu a oktávu, odmaturovali a udělali přijímací zkoušky, sestra dokonce na medicínu. Pak byla na půl roku ve vězení a po propuštění ještě zázrakem dostudovala, protože už jí chyběly jenom dva semestry a její spolužačka, paní doktorka Hornová, měla u sebe její index, takže jí ho nechávala podepsat. Na fakultě naštěstí nezjistili její nepřítomnost a stala se z ní doktorka. Byla pak zaměstnaná na psychiatrickém oddělení.

Bratr tatínka, který učil v Pardubicích, byl za války zapletený s parašutisty do akce Silver a v červnu 1942 byl i se svojí ženou popraven na pardubickém zámečku. Zázrak byl, že nepřišli i na rodinu paní Sedlákové.

Paní Ludmila v roce 1950 odmaturovala, ale protože měla otce a bratra ve vězení, mohla dostat nejlepší známku trojku, aby neodmaturovala s vyznamenáním. Pod vlivem maminky se chtěla stát učitelkou a dala si přihlášku na pedagogickou fakultu, ale z politických důvodů ji nepřijali. Po válce byl nedostatek učitelů a v té době bylo možné, že ti, kteří měli jenom maturitu, mohli jít učit bez vysokoškolského vzdělání. Paní Sedláková však musela učitelské místo v pohraničí odmítnout, protože kvůli politickým událostem doma nebyla dobrá atmosféra a nechtěla zanechat maminku samotnou, když byl tatínek ve vězení.

V roce 1950 byla z hodiny na hodinu vyhozena matka paní Ludmily ze svého místa učitelky právě z politických důvodů. Po propuštění začala psát své paměti. Později sice získala místo na úřadě, ale byla tam jen měsíc, jelikož jí nadřízení řekli, že pro ni není práce v kanceláři a měla by pracovat na silnici. To však nebylo možné kvůli jejímu zdravotnímu stavu. Protože měla již od mládí potíže se žlučníkem, podařilo se známým doktorům získat pro ni invalidní důchod, který obnášel 300 Kč, a mohla zůstat doma. Z důvodu nadměrného bytu museli pronajímat horní část domu kádrovému pracovníkovi z Motorpalu a jeho rodině.

Paní Sedláková našla místo v kanceláři v oděvním obchodě, v účtárně, její plat byl však velice nízký, protože jí nesměli dát prémie, ani jiné finanční odměny. Bratr paní Ludmily byl v té době ve vězení v Uherském Hradišti, kde je hlavní velitel pan Grebeníček trestal rákoskou. Poté byl přemístěn do Jáchymova do Uranových dolů, kde se nakazil tuberkulózou, proto byl přemístěn do Valdic u Jičína a po pěti letech se vrátil domů. Podařilo se mu najít zaměstnání jako dělník v Motorpalu, asi díky kádrovákovi, který u nich bydlel v domě.

Tatínek byl odsouzen v Brně, pak byl přemístěn do Plzně na Bory. Po roce se říkalo, že pro prominentní vězně má přiletět někdo ze zahraničí a odletět s nimi, ale prozradilo se to, následovalo vyslýchání, někteří vězni i dozorcí byli popraveni a tatínek byl 14 měsíců na podzemní samovazbě a dral peří, nepsal, vůbec o něm nevěděli. Po odvolání u nejvyššího soudu ho po dlouhé viděli. Bylo to v prosinci, měl plátěnou uniformu, pouta, vážil 45 kg, a poté ho zase dlouho neviděli. Za čas si do Plzně měli přijet pro jeho svršky a měli strach, že není naživu. Tatínek žil a zašeptal jim jméno dozorce Brabce, který vězně na samotkách mlátil důtkami. Po 14 měsících přišel konečně jeho

dopis, že je zpátky ze samotky, a protože byl inženýr a výjimečný statik, pracoval ve vězení v kreslárně, kde potom měl lepší podmínky. Maminka stále psala dopisy na všechny strany, včetně ministerstva zdravotnictví, v jaké hrůze vězni žijí na Borech. Proběhla kontrola ministerstva zdravotnictví a možná proto byl tatínek přemístěn na Pankrác do Prahy, pracoval zase v kreslárně, protože tam se projektovala velká sportovní hala. V r. 1960 proběhla velká amnestie, díky ní se tatínek v květnu vrátil, ale nesměl nic, nedostal důchod, neměl volební právo, proto si našel místo jako polír na stavbě Domu zdraví.

Nadále udržoval kontakty s ostatními bývalými spoluvězni. Přesně za rok byl opět zavřen, dostal dalších 5 let. Trest trávil ve Valdicích, neprojektoval, ale montoval korálky, a protože nebyl manuálně zručný, bylo to pro něj náročné. V Praze si na něj někdo vzpomněl jako na výjimečného statika a díky tomu se vrátil do kreslárny, ale už neměl moc síly a za 3 roky ho postihla mozková příhoda. Statečná maminka opět psala na všechny strany tak dlouho, až ho z kriminálu dostala ven. Tatínek byl ve vězení skoro 15 let a po návratu maminka zase psala na všechny strany a najednou, byla už volnější doba, přišli na to, že rozsudek doživotí byl nesprávný. Začali se scházet bývalí poslanci Národního shromáždění a chtěli najít způsob, jak by mohli existovat v nové společnosti vedle Národní fronty. Brzy zjistili, že to nelze. Maminka docílila obnovy původního rozsudku, že se ničeho nedopustili, nespáchali žádný trestný čin, ale ztracené roky života jim nikdo nevrátil, mnozí bohužel ve vězení zemřeli.

Paní Sedláková měla místo v kanceláři, ale ponoukána maminkou učitelkou, hledala způsob, jak se dostat ke kantořině. S maturitou už nemohla učit. Ředitel jihlavského gymnázia měl zkušenosti s maminciným „učitelováním“ a poradil jí dálkové studium při zaměstnání. Přihlásila se tedy na tuto formu studia na pedagogickém institutu. Doučila se pedagogiku, občas šla na přednášky a náslechy ve cvičné škole a s odřenými zády nakonec složila maturitu. Ale učit ji stejně nenechali. Vrátila se proto do práce v účtárně a zkoušela posílat žádosti ne do Jihlavy, ale do okolí. V záporných odpovědích bylo vždy poznamenáno, jak si dovoluje žádat, když je takový špatný živel. Na žádost do Chotěboře obdržela koncem září dopis, aby se dostavila na školský úřad.

Váhala, ale jela tam. I zde musela vyplnit kádrový dotazník. Po příjezdu se s ní moc nebavili. Zeptali se, zda chce jít učit a že může hned nastoupit do Vojnova Městce, kde umřel pan řídící trojtřídky. Nový pan řídící učil 1. třídu, paní učitelka druhou a třetí třídu, paní Sedláková jako nezkušená učitelka učila 4. a 5. třídu, kde bylo 45 dětí.

V r. 1933 byl na vysočině velký polom a do vesnice na práci do lesů pozvali dělníky z Podkarpatské Rusi. Někteří zůstali a oženili se, ale propadali alkoholu a děti tím byly hodně poznamenané. V páté třídě učila i několikanásobné propadlíky, ale v jádru upřímné venkovské děti. Na jednoho z Podkarpatské Rusi, František se jmenoval, nemůže zapomenout. Jednou nakreslil postavu a napsal „Vy jste jako princezna“.

„Vy jste jako princezna.“

Ve škole se snažila zapojovat do všech aktivit, poctivě opravovala sešity a připravovala se na vyučování. Cítila se tam dobře, dokonce nacvičovala s dětmi divadlo (byl to její velký koníček).

Pan řídící byl vlídný a přívětivý, jeden čas dokonce bydlela u něho v domě a trávila volno v jejich rodině. V pondělí jezdila vlakem z Jihlavy a v sobotu se vracela domů. Jednoho dne po cestě domů si nevšimla, že za ní jde nějaká paní, což byla sestra sousedky, byli to velcí straníci, hlavně starý pán, dozvěděli se o politických problémech v rodině paní Ludmily. Začali roznášet po vesnici, jak je

možné, že učí místní děti. Dozvěděly se o tom úřady a poslaly na ni do školy inspekci, která se nezajímala, jak paní Ludmila učí, ale vytýkala jí, že zatajila, kdo je, a nechala ji učit jen do konce školního roku. Slíbili paní Ludmile, že když sama podá výpověď, pomohou jí při hledání zaměstnání. Po rozhovoru s rodinou paní Sedláková výpověď dala, ale pomoci se jí nedostalo. Práci našla v restauracích a jídelnách opět v účtárně. Kupodivu paní Sedláková nebyla zapšklá nebo mrzoutská, scházela se dál s vrstevníky, jezdila s nimi na výlety a dokonce hrála i ochotnické divadlo, což jí velice bavilo.

Nepříjemné věci, co se jim stávaly, to byl tehdejší život. Ale byly i radostné události, když poznala budoucího manžela, který v té době studoval architekturu. Zbývalo mu už jen obhájit svoji diplomovou práci, jenomže mezi tím ho zatklí a na rok poslali do vězení z politických důvodů. Po návratu se za něj paní Ludmila provdala. Svatbu měli v roce 1960. Tatínek byl v té době doma díky amnestii.

Svatba v kostele byla důvodem přeřazení paní Ludmily z účtárny na jiné pracovní místo, a to na hlavní nádraží do restaurace. Když se jí narodil první syn, tak se po cestě domů z porodnice dozvěděla, že tatínek zase zavřeli.

Někdy si na to vzpomene ještě teď, když prochází brankou. Prožívala to velice špatně, chtěla zůstat doma, ale šla znovu do práce, aby maminka našla smysl života a starala se o malého vnuka. Do roka se jí narodila dcera, paní Sedláková tentokrát doma zůstala. Bydleli jinde, ve svém domě nemohli zůstat, proto žili v jedné místnosti, ale byli tam docela šťastní. Do roka se narodil další syn, proto začali hledat jiné bydlení, což se jim různými výměnami podařilo, až se nakonec po několika letech se vrátili do svého domů. Maminka žila dole v pokoji, paní Sedláková s rodinou v patře, kuchyň měli společně. Paní Sedláková se potom přece jenom ke kantořině dostala. Nechali ji učit na zvláštní škole a ona to vždy dělala velmi ráda.

Paní Sedláková má 17 vnuků, dcera má 7 dětí. Chtěla studovat sociální pedagogiku, ale bohužel opět z politických důvodů nebyla přijata, proto si udělala nástavbu na rehabilitační sestru. S tolika dětmi ale nemohla chodit do práce. Teď je pěstounkou na neurčitou dobu, jedno dítě u nich bylo až 1,5 roku, paní Sedláková ho má na fotografiích mezi vnuky.

Bratr paní Sedlákové se v r. 1968 angažoval v odborech v Motorpalu a po 21. 8. 1968 měl strach, že ho zase zavřou, a proto emigroval a další život prožil i se svou ženou nejprve rok ve Vídni a potom v Americe. Po letech je mohli legálně navštívit a setkat se s nimi i dvěma neteřemi.

Motto paní Sedlákové - člověk musí pořád věřit, že se jeho život zlepší, a nebýt zklamaný, nešťastný z toho co prožil, že se mu děje něco hrozného v životě, protože až později po letech zjistíte, že to bylo asi správné, že se to stalo ve správný čas a ve správnou dobu.

Rodina paní Sedlákové prožila špatná období, ale když se paní Ludmila rozhlédne kolem, bylo mnoho jiných, kteří prožili horší život a byli na tom mnohem hůř. A celá rodina, kromě tatínka, se dožila změny poměrů. Člověk musí brát život tak, že jsou věci mezi nebem a zemí, které nemůže člověk ovlivnit. Lidský život, ať je sebedelší, je v podstatě krátký, a proto ho má člověk využít k lepšímu.

Svět je teď vzhůru nohama, protože si lidi neváží svobody. Svoboda je na světě to nejlepší a nejpotřebnější. Ale jak říká bratr, nesmí jí být moc. Svoboda je nutná, ale člověk by neměl zapomínat na životní ideály.

Pro Příběhy našich sousedů vytvořily Tereza Munduchová, Tereza Sveřepová, Adéla Vokáčová a Adéla Zachová ze ZŠ Na Plovárnou Jihlava pod vedením Mgr. Jitky Korbelové.